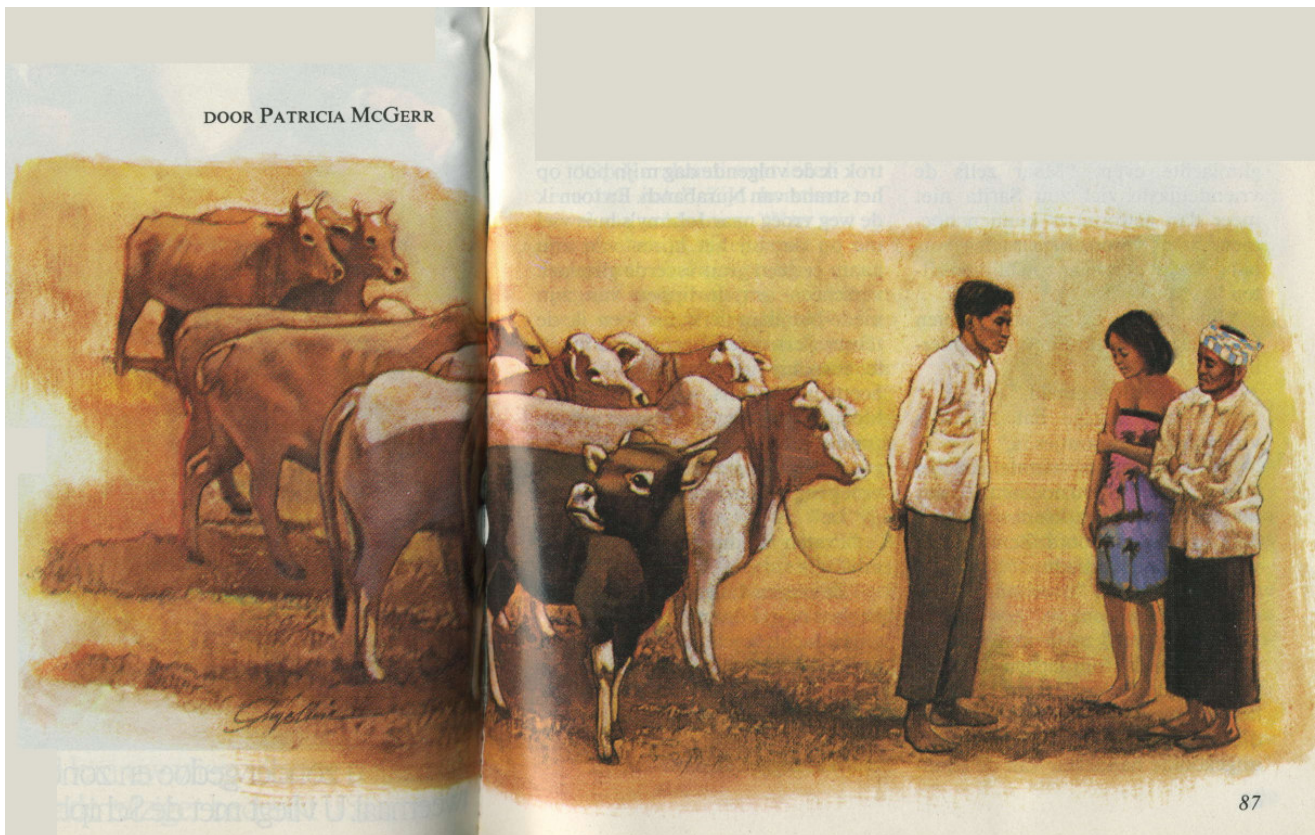

Johnny Lingo's vrouw-van-acht-koeien

Veel dingen kunnen een vrouw veranderen. Dingen van binnenuit, dingen van buitenaf. Maar het belangrijkste is hoe een vrouw denkt over zichzelf.

TOEN IK de boot nam naar Kiniwata, een eiland in de Stille Oceaan, had ik een notitieblok bij me. Na mijn terugkeer stond het vol beschrijvingen van flora en fauna, inheemse gedragingen en drachten. Maar de enige aantekening die me nog steeds bezighoudt is deze: "Johnny Lingo gaf acht koeien aan Sarita's vader." En die hoef ik niet op schrift te zien. Ik word eraan herinnerd, elke keer als ik een vrouw haar man zie kleineren of een vrouw ineen zie krimpen onder de minachting van haar man. Dan zou ik tegen hen willen zeggen: "Je zou eens moeten weten waarom Johnny Lingo acht koeien betaalde voor zijn vrouw."

Johnny Lingo was niet zijn echte naam. Maar zo werd hij genoemd door Shenkin, de logementhouder op Kiniwata. Shenkin was afkomstig uit Chicago en had de gewoonte de namen van de eilandbewoners tot iets Amerikaans te verbasteren. Maar Johnny werd door veel mensen genoemd, bij veel gelegenheden. Als ik een paar dagen op het naburige eiland Nurabandi wilde doorbrengen, kon ik wel logeren bij Johnny Lingo. Als ik wilde vissen, kon hij me wel wijzen waar ze het beste beten. Als ik op parels uit was, zou hij me de beste aanbiedingen laten zien. Al die mensen op Kiniwata spraken vol lof over Johnny Lingo. Maar ze lachten er een beetje bij, en er was iets spottends in hun lach. "Vraag Johnny Lingo maar of hij je helpt bij wat je zoekt, en laat het onderhandelen aan hem over," raadde Shenkin me aan. "Johnny kan zaken doen." "Johnny Lingo!" joelde een jongen die in de buurt zat, en schudde van de lach.

"Wat is er aan de hand?" wilde ik weten. "Iedereen zegt dat ik Johnny Lingo moet hebben, en begint dan te gieren. Wat is de grap?"

"Och, de mensen hier lachen graag," zei Shenkin schouderophalend. "Johnny is de slimste en sterkste man van de eilanden. En de rijkste, voor zijn leeftijd."

"Maar als hij dat is, wat valt er dan te lachen?"

"Nou, vijf maanden geleden, bij het herfstfeest, kwam Johnny naar Kiniwata en zocht een vrouw uit. Hij betaalde haar vader acht koeien!"

Ik wist genoeg van de gewoonten op de eilanden om onder de indruk te zijn. Met twee of drie koeien kocht je een heel behoorlijke vrouw, vier of vijf voor één die echt bijzonder was.

"Lieve hemel!" zei ik. "Acht koeien! Dan moet ze wel een schoonheid zijn."

"Lelijk is ze niet," gaf hij toe, en glimlachte even. "Maar zelfs de vriendelijkste ziel zou Sarita niet meer dan gewoontjes kunnen noemen. Sam Karoo, haar vader, was bang dat hij met haar zou blijven zitten."

"En toen kreeg hij acht koeien voor haar? Is dat niet uitzonderlijk?"

"Nooit eerder betaald."

"En toch zeg je dat Johnny's vrouw maar gewoontjes is."

"Ik zei dat een vriendelijke ziel haar gewoontjes zou noemen. Ze was mager. Ze liep met kromme schouders en gebogen hoofd. Ze was bang voor haar eigen schaduw."

"Nou," zei ik, "over smaak valt niet te twisten, denk ik."

"Zeg dat wel," zei de man instemmend. "En daarom lachen de mensen in het dorp als ze het over Johnny hebben. Ze gnuiven bij het idee dat die slome ouwe Sam Karoo de meest

uitgekookte handelaar van de eilanden te slim af is geweest."

"Maar hoe dan?"

"Niemand weet het en iedereen vraagt het zich af. Al Sams neven raadden hem aan om drie koeien te vragen en te staan op twee totdat Sam er zeker van was dat Johnny maar één koe zou betalen. Toen kwam Johnny bij Sam Karoo en zei: `Vader van Sarita, ik bied acht koeien voor uw dochter.' "

"Acht koeien," mompelde ik. "Ik zou die Johnny Lingo wel eens willen zien."

Ik was geïnteresseerd in vis. Ik was geïnteresseerd in parels. En dus trok ik de volgende dag mijn boot op het strand van Nurabandi. En toen ik de weg vroeg naar Johnny's huis viel me op dat bij het horen van zijn naam er geen geamuseerde glimlach verscheen om de lippen van zijn mede-Nurabandiërs. En toen ik de tengere, ernstige jongeman ontmoette, toen hij me vriendelijk welkom heette in zijn huis, was ik blij dat hij bij zijn eigen mensen respect genoot zonder een zweem van spot. We gingen zitten en praatten wat. Daarna vroeg hij: "Kom je van Kiniwata?"

"Ja."

"Praten ze op het eiland over mij?"

"Ze zeggen dat er niets is dat ik wil hebben of jij kunt me erbij helpen."

Hij lachte zachtjes. "Mijn vrouw komt van Kiniwata."

"Ja, dat weet ik."

"Praten ze over haar?"

"Soms."

"Wat zeggen ze dan?"

"Nou, alleen. . ." De vraag bracht me van mijn stuk. "Ze vertelden dat jullie tijdens het festival zijn getrouwd."

"Verder niets?" De opgetrokken wenkbrauwen vertelden me dat hij wist dat er meer moest zijn.

"Ze zeggen ook dat de bruidsprijs acht koeien bedroeg." Ik zweeg even. "Ze vragen zich af waarom."

"Vragen ze dat?" Zijn ogen straalden van plezier. "Iedereen op Kiniwata weet van de acht koeien?"

Ik knikte.

"Op Nurabandi weet iedereen het ook." Zijn borstkas zwol van voldoening. "Van nu af zal altijd, als er wordt gesproken over een bruidsprijs, in de herinnering van de mensen voortleven dat Johnny Lingo acht koeien betaalde voor Sarita."

Dat is dus het antwoord, dacht ik: ijdelheid.

En toen zag ik haar. Ik keek hoe ze de kamer binnenkwam om bloemen op de tafel te zetten. Ze stond even stil om te lachen naar de jonge man naast me. Daarna liep ze weer vlug weg. Ze was de mooiste vrouw die ik ooit had gezien. De rechte schouders, de fiere kin en de sprankelende ogen getuigden van een trots waarop niemand haar het recht kon ontzeggen.

Ik wendde me weer tot Johnny Lingo, die me vol aanzag.

"Je bewondert haar?" vroeg hij zacht.

"Ze . . . ze is adembenemend. Maar zij is niet de Sarita van Kiniwata," zei ik.

"Er is maar één Sarita. Misschien ziet ze er anders uit dan ze er volgens de mensen uitzag op Kiniwata."

"Dat zeker. Ik had gehoord dat ze lelijk was. Ze lachen je uit omdat Sam Karoo je te grazen heeft genomen."

"Je vindt acht koeien te veel?" Er gleed een glimlach om zijn lippen.

"Nee. Maar hoe kan ze zo anders zijn?"

"Heb je je wel eens afgevraagd wat het voor een vrouw betekent, te weten dat haar man de laagst mogelijke prijs voor haar heeft kunnen bedingen? En dan later, als de vrouwen onder elkaar praten, scheppen ze op over de prijs die hun man voor hen heeft betaald. De een zegt vier koeien, de ander misschien zes. En hoe voelt zij zich dan, de vrouw die voor één of twee koeien verkocht is? Dat mocht mijn Sarita niet overkomen."

"Dus je hebt die acht koeien alleen betaald om je vrouw gelukkig te maken?"

"Ik wilde dat Sarita gelukkig zou zijn, ja. Maar ik wilde meer. Jij zegt dat ze anders is. Dat is ook zo. Er zijn veel dingen die een vrouw kunnen veranderen. Dingen van binnenuit, dingen van buitenaf. Maar het belangrijkste is hoe een vrouw denkt over zichzelf. In Kiniwata meende Sarita dat ze niets waard was. Nu weet ze dat ze meer waard is dan alle andere vrouwen op de eilanden."

"Dus jij wilde. . ."

"Ik wilde met Sarita trouwen. Ik hield van haar en van niemand anders."

"Maar. . ." Ik meende het nu bijna te begrijpen.

"Maar," maakte hij zacht mijn zin af, "ik wilde een vrouw van acht koeien."